

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:

□-centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Beth'án-utca 2. sz. alatt,
hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A hadsereg.

Nagyenyed, február 7.

(—) Ma napirenden van a katonai javaslatok következtében, útni és szidni a hadsereget, holott pedig egyáltalán nem állhat érdeklődésünkben sem az, hogy a hadsereg népszerűsége csökken, sem pedig az, hogy a hadsereget ezzel csak még jobban elidegenítsük.

Szó sincs róla, nekünk még sok panaszuuk lehet a közös hadseregben élő német szellem miatt, amde ha tekintetbe vesszük azt a haladást, a mit az utolsó évtized alatt ez irányban elértünk, úgy csak reménykedve nehetünk a jövő elé, melyben már majd a magyar katonai akadémiák és amaz ígéretek, melyeket a honvédelmi miniszter úr tett (a zászlók, a magyar nyelv kötelező volta és a magyar tisztek magyar ezredben szolgálatát illetőleg) is fogják érezetni hatásukat.

Addig is azonban felesleges dolog ellenséges hangulattal rontani a helyzetet, mivel az nem hogy használna, de inkább csak árthat a magyar ügynek, mert a tisztikarban csak feleszti az ellenállást a közös hadseregben is mindinkább erősödő magyarosodás iránt.

Ezt a magyarosodást pedig nem a függetlenségi képviselő urak dikciójának köszönhetjük, hanem annak, hogy az utóbbi évtizedekben a magyar ifjak is számszerűen léptek a katonai pályára s annak, hogy a közös hadsereg általában népszerűbbé vált az országban s így többet érintkezvén mint annakelőtte a magyar közönséggel, ezek a magyar tisztek megmaradtak magyaroknak, sőt az egész tisztikarba belé vitték, ha nem is éppen a magyar szellemet, de legalább is azt a kedvezőbb irányt, a mely már felülemelkedik a korlátolt és magyarfaló osztrák katonai felfogáson.

És a közös hadsereg kezd egészen népszerű lenni az országban már egészen elválasztjuk azt a szomorú emlékektől s már megértjük, hogy ez a hadsereg a miénk is.

A nép jár ebben elől, a mely előtt, akármit beszéljenek a hadsereg nagyon kedvelt, ha keserves is a 3 éves szolgálat, az is bizonyos, hogy a nép között a kultúra legbiztosabb terjesztője a hadsereg.

És a milyen mértékben nő a hadsereg népszerűsége, azon arányban lesz mindig magyarabbá és megfordítva Am a legbiztosabb módja a hadsereg magyarabbá tételének (érte természetesen a közönség arányában) a magyar tisztek számának növekedése.

Legyen mentül több magyar fiu katonatiszt, amde hozzon magával hazulról olyan igaz, törhetetlen magyar érzést és hazafiaságot, hogy az meg ne lazuljon, meg ne törjön még a németesítő befolyások alatt sem.

A melyik magyar fiut a katonaság németté teszi, annak vagy nincs otthona, családja, vagy pedig az otthona, a családja sem elég lelkesen magyar.

A hazafiaságot mindig az ajkukon hordozó, hangos függetlenségi képviselő urak tehát ne mindig csak a hadsereg magyartalanságát szidják, hanem nézzenek körül s ostorozzák inkább azt a közönyt és lauhaságot, a mit a magyar társadalomban s a magyar családokban fájdalom igen gyakran találunk a nemzeti gondolat és a magyar nyelv iránt.

A hadsereget nem a függetlenségi nagy hang, de egyedül csak a lelkes magyar társadalom magyarosítja meg, a hazafias kormány helyes politikájának támogatásával.

SZEMLE.

Bánffy Dezső báró a választói jogról

a Magyar Közélet legújabb számában „A magyar nemzetiségi politika és a választói jog” czimben irt kiváló tanulmányt, melynek lényege röviden a következő: A választói jog reformjának kérdésénél hármasszempont kell, hogy figyelembe véve legyen, és pedig: 1. Az eddig választói joggal nem bírók igényeinek jogos kielégítése. 2. A nemzetiségek erősebb érvényesülésre való törekvése. 3. A magyar állam egységes és nemzeti jellegének feltétel biztosítása. E hármasszempont határain belül oldandó meg a census kérdése, a választókerületek területi helyesebb beosztása, a censusal nem bírók választói jogának módosítása s a választási eljárás módosításai. Legfigyelemre méltóbb kívánsága az, hogy az „Egységes magyar nemzeti állam” jövője szemelölt tartásával követeltessek meg, hogy akár census alapján, akár census nélküli választó csak az lehessen, ki a magyar nyelvet szóban és írásban bírja. A census leszállítását sürgeti s a városok képviselvényeinek érdekeit biztosítását fokozná. Itt is, mint egyéb cikkeiben a báró hazafias lélekkel hangoztatja az egységes magyar nemzeti állam megalkotására vonatkozó elengedhetlen hazafias kötelességet.

Levelezés.

Marosujvár, 1903. február 4.

Lezajlott a marosujváriak családi jellegű táncestélye. Azert huzom alá a családi jelleget, mert a meghívó így volt kiállítva, és lehet, hogy a rendezőség úgy is akarta, de mit tehet róla, ha mégis fényes lett. Hanem azért, ha a toilletekben nem is igen volt családi jelleg, annál inkább volt a jókedvben, mert olyan vígan, fesztelen jókedvvel mulatott az összegyűlt társaság, hogy igazán semmi kívánni valót nem hagyott hátra.

Hogy tánczosokban nem igen bővelkedtünk, az olyan természetes dolog, hogy arról csak olyan gyarló riportter beszélhet mint én vagyok, hiszen az olyan országos csapás, hogy már szinte megszoktuk, de a kik voltak, azok kitétek magukert, mert fáradatlanul jártak, teljes elismerésére a hölgyeknek, még az asszonyoknak is jutott egy-egy tour. Ez már csak elég bizonyítéka annak, hogy a rendezőség fáradságot nem ismert, hogy mindenki jól találja magát.

Beszélek-e még a toilletokról is valamit? Nem számllhatom elé egyenként, mert nem volt udvari bál, hol csak a fényes toilletokról szoktak számot adni, bár itt is volt egy néhány igen fényes is, hanem általában véve mind csinos volt. Láttunk egy kedves reformruhát is, bár csak több is lett volna, mert jól esik az én szívemnek es talán másnak is, ha a reformruha hódít, bár csak lassan is. De hiszem, hogy a jövő azé lesz, mert a mellett, hogy csinos, még felette kényelmes is, és természetes, hogy ha az ember fesztelenül érzi magát, a kedve is más. Reformruha jöjjön el a te országod.

Végül pedig last not least, az anyagi eredmény sem maradt az erkölcsi siker mögött, és 200 kemény koronát eredményezett a rongyos egyet javára. Ez pedig elég szép beszéd. A jövő karácsony annál több szegény gyermeket fog meleg ruhával, cipővel ellátni. Nem is lehetünk elég hálásak azért a fényes partfogásért. A szegények halála legyen legszebb jutalma úgy a fáradhatatlan rendezőségnek, mint a jókedvű közönségnek, mely lehetővé tette ezt a fényes eredményt.

Most alarczos bála készülnek hallomás szerint, majd annak idején arról is beszámolok. Kezdünk beletalálni

TÁRCZA.

Kórágyon.

„... Beteg vagyok... Testem, lelkem beteg...
Elhagyatva fekszem a rideg kórágyon.
Isten látja lelkem, felkelni, gyógyulni
Még csak nem is vágyom...
Gyűlölöm az embert; láttam álnokságát,
Csalfa hitszegését, Isten tagadását...
Megtuntam a földet, megtuntam a napok
Egyhangú futását.

Miért eljek?... Reményim romjain
Küzdeni már nem tud összetépett lelkem,
Pedig pár éve csak, hogy erős lélekkel
Küzdelemre keltem;
Nagyra tört a lélek, az emberek között
Kerestem az eszményt, kerestem a szépet,
De bármerre jártam, lábam mindenütt csak
A posványba lépett.

Elfáradtam, de nem találtam meg
A mit úgy kerestem, mire tört a lélek,
És tűnni kezdettek öröm s remény nélkül
Az ifjú évek...

Majd szívem szólalt meg, szerelmet óhajtott,
De a nőben is az eszményit kereste;
Nem a testi szépet, a szellem zománczát
S most — sírok felette.

Kinevettek... Összetörték szívem...
Gűnynyal ostorozták, gyötörték a lelkem;

Még a szerelemnek virága helyett is
Csak tövisre lettem...
Hol hát a boldogság?! Hol lelek nyugalmat?
E két kérdés kintzött néma éjszakákon.
Halk susogva mondá lelkemben egy szótat:
Túl a más világon!...

Aztán ágnak estem, s lelkemben e szótat
Gyakorta megújult, sok álmatlan éjen.
Csak az én szemeim kerülte az álmom
Már mind aludt mélyen...
Testem összetörve, lelkem elkínözva...
Meggyötört szívemben égő kínok árja...
Nyilj meg óh tulvilág megszentelt kapuja,
Nyilj meg sirom szája!...

Susogott a beteg, arczán elsimultak
A gondok redői, fejét felemelte,
Majd vissza hanyatlott; még egy halk sóhajtat
És kiröppent lelke.
Néma csend terült rá a rideg szobára.
Nem zavarta semmi a halottnak álmát...
Földi küzdelmének az elröppent lélek
Elvette jutalmát...

Tolvaly Géza.

A török irodalom népszerű ismertetése.

Irta: dr. Szöcs Géza.

— A »Közérdeke« eredeti tárczája. —

(Folytatás.)

Az első, a ki valódi török szindarabot irt, Feh't Ali Zadeh, egy kaukázusi török volt. Mint orosz alattvaló,

a csár hadseregébe jutott, hol az egyik cserkesz lovas-ezredben szolgált és kapitányi rangig emelkedett.

Mint katona, sokszor megfordult Tifliszben és sokszor érintkezett európaiakkal. Tifliszben már akkor volt egy igen csinos színház, melyet Koronoff orosz kormányzó építtetett 1850-ben. Ebben a színházban orosz színműveken kívül francia darabokat is adtak.

Feh't Ali szorgalmasan látogatta ezt a színházat, s miután a drámai költészet nagyon megtetszett neki, föltette magában, hogy a költészetnek ezt a nemét meghonosítja a keleti irodalomban. Vigjátékokat irt tehát. Ki is adta összegyűjtött színműveit 1858-ban. Műveit anyanyelvén, az azerbaidsani török dialectusban irta. E vigjátékokra az európai orientalisták Mirza Gaffar perzsa fordítása révén lettek figyelmesekké.

Feh't Ali színműveinek gyűjteménye hat vigjátékból és egy történelmi tárgyú párbeszédből áll. A darabok cziméi a következők:

1. Ibrahim molla, vagy az aranycsináló. 2. Jourdan úr, a természetudós, és Most Ali dervis, a híres varázsló. 3. Diván Bég. 4. A Serábi Hán vezírje. 5. A fősvény. 6. Az ügyvédek.

Ezek a darabok a „Fősvény” kivételével perzsára, angolra, francziára és németre mind le vannak fordítva. A mi a vigjátékok irodalmi értékét illeti, azok közepeszerű, a bohózat és vigjáték határai közt ingadozó művek. Legértékesebb a „Diván Bég” és az „Ügyvédek.” Az utóbbin egész európaias hangulat vonul végig, míg a „Diván Bég” a tehetségtelen uri költő kigunyolásán kívül azért nevezetes, mert a két idegen fajt, melyek a török előtt nem nagyon kedvesek, de él-

a mulatozásba, lassan de biztosan. A jókedv olyan mint a lavina, minél tovább megy, annál nagyobbra nő, és mire eljő a hamvazó szerda, talán úgy meg nő, hogy még a hamu sem állja útját. Meglátjuk.

Nemo.

Balászfalva, 1903. február 6.

Igéretet tettem, hogy a figyelemre méltó nevezetesebb eseményekről rövid értesítéseket küldök lapjok részére. Megvallom őszintén, hogy ez alkalommal nem szívesen fogom kezembe tollamat és írom meg e néhány sort; inkább szeretném ezuttal ígéretemet megszegni, mert az eseménnyel kapcsolatosan igen elszomorító dologról kell írnom.

A magyar kaszinó folyó hó 5-én tartotta farsangi táncmulatságát, a mely alkalommal azon szomorú meggyőződésre jutottunk, hogy a magyarság romlásnak, satnyulásnak indult, igen, mert azt a közönyt és részvétlenséget, a melyet feltűnően sok magyar család a táncmulatsággal szemben tanúsított és távol maradásával tüntetett, nem lehet egyébnek tulajdonítani; azt nem akarjuk hinni, hogy személyes tekintetből számdékosan maradtak el, mert annyi előkelőséget különösen azokról feltételeztünk, a kik nagy szájjal hangoztatják hazafiságukat, hogy feltudják fogni mi egy magyar kaszinó mulatság Balászfalván és mi a kötelessége ezzel szemben minden igaz magyar embernek. Szégyenpírral kell megírnom, hogy még a család urai sem mutatták magukat, habár egynémelynek a saját egyéni érdeke megkívánta volna, hogy legalább ők jelenjenek meg néhány pillanatra, de nem tettek. Bizony elszomorító dolog ily nagy hazafiatlanságot látni. Ezen minősíthetetlen eljárásra a józan gondolkodású közönség felretelve felháborodását, csak annyit mond: „Uram, bocsáss meg nekik, mert nem tudták, hogy mit cselekedtek.”

Eltekintve ezen szomorú körülménytől, örömmel kell a mulatságnak eredményéről beszámolnom, mert az a szó betűszerinti értelmében minden tekintetben kitűnően sikerült, úgy látszik, hogy maga a magyarok Istene küldötte le jó szellemét a jelen voltak közé, mert a mulatság elején uralkodott általános felháborodást oly isteni jó kedv váltotta fel, hogy talán még az égiek is leszálltak abban gyönyörködni. A távol maradtak hiánya egyáltalán nem tűnt fel, sőt tréfásan jegyezte meg egyik kedélyes bálozó, hogy talán az tűnt volna fel, ha az illetők jelen vannak. No de hát a nagy közöny és részvétlenség dacára igen szép közönség volt jelen; a négyeseket 20 pár táncolta; a bevétel pedig hallomás szerint 200 korona.

Levelező.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter a marosújvári főbányahivatalhoz Buttykai Ernőt pénzügyi számtisztte, Fliesz Henriket segélydíjas pénzügyi számgyakornokká nevezte ki.

— **48-as emlékműpályázatán.** Mint minden évben, úgy az idén is kegyelettel ünnepelte meg kis városunk hazafias polgársága az 1849. február 4-iki vízaknai csatában elesett hősök emlékét. Az ün-

nepelyt ez évben is az állami iskola tanítói rendezték. Közreműködött a Takáts igazgató úr vezetése alatti Polgári dalkör, néhány szépen és lelkesen előadott hazafias énekkel. Emlékbeszédet tartott: Takáts József állami tanító úr a töle megszokott lelkesedéssel. A gazdasági ismételő iskola növendékei több koszorút helyeztek a hősök sírjára és az emlékoszlopra. Az ünnepélyre testületileg kivonult az Önkéntes Tűzoltó-Egylet és a Reform. Ifjúsági-Egylet is. Ott láttuk több nagyszabású polgártársunkat, kik közül minden évben néhányan eljönnek velünk együtt ünnepelni. Kár, hogy ezen hazafias ünnepélyen az intelligenciából olyan kevesen szoktak résztvenni. Az ünnepélyt megelőzőleg főtiszt. Bakk Endre plebánus úr az elesett honvédek lelkiüdvéért rekviemot tartott, melyen a diszórseget a még élő honvédek teljesítették.

— **Az „Alsófehérmegyei Gazdasági Egyesület”** évi rendes közgyűlését Nagynyeden 1903. év február 11-én (Szerda) d. u. 1/4 órakor a vármegye székházának kis üléstermében fogja megtartani. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az egyesület 1902. évi működéséről. 3. Pénztári jelentés az egyesület 1902. évi zárszámadásáról; ezzel kapcsolatban: 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az 1903. évi költségvetés és vagyonmérleg előterjesztése. 6. Folyó ügyek tárgyalása. 7. Választmányi határozatok benyújtása; közgyűlés napjainkig beérkező ügyek bejelentése. 8. A múlt évi rendes közgyűlés óta az egyesület kebelébe belépett tagok bejelentése. 9. Elhunyt II-od alelnök és esetleg üresedésbe jövő két igazgató választmányi tag helyének választás útján való betöltése. 10. Esetleges indítványok. Az „Alsófehérmegyei Gazdasági Egyesület” Elnökétől. Nagynyed, 1903. január 31-én. Zeyk Dániel s. k., Alsófehérmegye főispánja, gazdasági egyetemi elnök.

— **Tudomásul.** A Székely-Társaság tagjainak ez úton szíves tudomására juttatja a Társaság elnöksége, hogy febr. havi összejövetele a rendes időről, e hó 11-ről elmarad, illetőleg későbbre halasztatik, de még e hó folytán meg fog tartatni közgyűlés formájában, a mikor a megerősített alapszabályok értelmében a végleges szervezkedés is megtörténik.

— **300 gyermek kitüntetés.** Érdekes mozgalom indult meg tavaly Budapesten, hogy az iskolás gyermekeket szabad óráikban a virágneveléssel foglalkoztassák. Ezen nagy jelentőségű eszme lelkes előharcosa Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő, ki már 1901-ben több ezer növénnyt osztott ki továbbnevelésre gyermekek közt, most pedig díszes éremmel díjazta mindazokat, kik a legjobban nevelt és apolt virágokat mutatták be. Mint értesülünk e héten ismét 5000 cserép jácintot osztott ki közöttük Mauthner Ödön, kinek a kertészet terén már annyi áldásos és szép közhasznú intézmény létrejöttét köszönhetjük. Mauthner nemcsak az ő ismert áldozatkészségével, hanem magvainak kitűnő minősége révén is részvett az általános elismerésre és büszkén vállalhatjuk, hogy Európa három elsőrangú és legnagyobb magkereskedőinek egyike Mauthner Ödön. T. olvasóink b. figyelmébe ajánljuk legújabb megjelenést igen gazdag tartalmú képes magarjegyüket, melyet szívesen ingyen küld az érdeklődőknek.

— **Kimutatás** Tövisen az ev. ref. egyház előjárósága által a temploma kis harangjának egy nagyobbbal való kicserelése céljából f. év febr. 1-én rendezett zártkörű táncestély jövedelméről. Bevétel 307 kor. 18 fillér, melyből a költségek levonása után az irt. czele 229 kor. 50 fill. tiszta jövedelem maradt. Felülfizettek: Török Bertalan orsz. képviselő 10 k., Jancsó Sámuel állomásfőnök 10 k., dr. Boér Jenő 6 k., Imreh József főszolgabíró 5 k., Horváth László 6 k., Löwe Dezső 5 k., Krengel Sándor 5 k., Pongrácz Gerő 7 k., Kriszán István 5 k., Kovács N. Ferencz 3 k., Inceffy Albert 5 k., Tangel József (Enyed) 5 k., Horváth József 3 k., Börsös Albert 4 k., Salamon Ignác 3 k., Rácz Gábor 2 k., Klein Mihály 4 k., Risa József 4 k., Farnos Elek 3 k., Székelyhidú Gerő 3 k., Papp László 2 k., Klein Málvin 3 k., Haáb József 3 k., Risa János 2 k., Löwi testvérek 2 k., Silvester Albert 2 k., ifj. Bretoj Miklós 2 k., Müller Mihály 4 k., Nám Ödön (Gyulafehérvár) 2 k., Kovács Miklós 2 k., Nikora János 2 k., Mark Demeter 2 k., Fekete Péter 2 k., Rothenstein Salamon 2 k., Salamon Simon 2 k., Rézer Adolf 2 k., Knopf Jakab 1 k., Fried Dávid 1 k., Zsigmond István 1 k., Áros József 1 k., N. N. 2 k., özv. Szonkup Józsefné 1 k., Felter Zsigmond 2 k., Löwi Mór 1 k., Kovács Albert 1 k., Wass pályafelügyelő 1 k., Antal Béla 1 k., Levente Albert 1 k., Rád Jenő 1 k., Szirb Gregor 1 k., Páll Mózes 1 k., Jancsó István 1 k., Fabian Károly 1 k., Schultz Dániel 1 k., Benedek Aladár 1 k., Mózes György 1 k., Braun Jenő, Hatvani Sándor, Márton Bela, Géher Róbert, Jakab András, Mendel István, Szász Domokos, Hubanyi Mihály, Dezső Tivadar, Gruber M. (M.-igen), Selmezi Jenő, Debreczeni N. (Krakkó), Vargha József, Maier Lajos, Benedek Aladár, özv. Erdélyi Jánosné 1—1 kor., Lukács Péter, Vitus Menyhért 40—40 fillért. Fogadják a buzgó pártolók az egyház nevében hálás köszönetünket. Ugy szintén özv. Löwi Sámuelné urasszony is, ki szíves volt a termet díszítve és világitással ellátva ingyen adni át. Tövis 1903. febr. 8. Nagy Lajos egyházz gondnok, Szabolcs Endre pénztáros.

— **A keresztespók mérges.** A rostocki egyetem tanára hat évi vizsgálatai eredményeképpen kiderítette, hogy a keresztespók egész testében mindenütt erős merget tartalmaz, mely konyhasó oldattal testéből kivonva s kisebb állatok vérebe fecskendezve az állatokat elpusztítja. Övni kell tehát kivált kis gyermekeket a keresztespók csípésétől, mert ez veszedelmes következményekkel járhat.

— **Háziipari szövönő-tanfolyam Késmárkon.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a késmárki állami szövönőipari szakiskolán f. évi márczius hó 1-től április hó végéig háziipari szövönők részére közös rendkívüli tanfolyam fog rendeztetni azon célból, hogy a résztvevők a műhelyi gyakorlatok révén gyakorlatilag képeztessenek s egyúttal a kötetlen, szövetelemzés, valamint a szakrajz köréből szükséges tudnivalókat elsajátítsák. Az oktatás ingyenes lesz és így a résztvevők csupán az odautazás költségeit hordozzák és ellátásukról kell gondoskodniuk. A tanfolyamon résztvenni óhajtok fehatnak, hogy szándékukat kamaránkhoz f. évi február hó 12-ig avagy közvetlenül a késmárki állami szövönőiskola igaz-

mességükkel befurakodtak úgy kereskedelmi, mint irodalmi és közművelődési téren kiirthatatlanul Törökországba, igyekszik neveltségessé tenni.

A perzsa és zsidó egyaránt gunyárgyai a török vigjátékokban, és főleg gyávaságukat akarja a vitészségeről híres török pellengérré állítani. A gyáva perzsa és gyáva zsidó a „Diván Bég” című vigjátékban sikerülten vannak egymással szembeállítva.

Fuchs, a zsidó, és Tarverdi, a perzsa, az erdőbe jutnak, a hol véletlenül egymásra bukkannak. Daczára annak, hogy ismerősök, megrémülnek egymástól, s a török közönség nagy derűtségére előadják a következő jelenetet:

Részlet a „Diván Bég” című darabból.

Fuchs (a zsidó) az erdőben Tarverdit a perzsát, megpillantotta:

— Óh Istenem, kicsoda ez?

Tarverdi: Jaj, ki ez az ember? Ugy látszik, rossz helyre jutottam!

Fuchs: Óh jaj, ez valami rabló! Most vége az életemnek!

Tarverdi: Ez bizonyosan utonálló zsvány! Puska s van a vállán; ha rám lő, végem van (reszketni kezd).

Fuchs (reszketve): Óh mily szörnyű! Mily mord arca van!

Tarverdi: Mekkora puskája van! Soha életemben még ekkora puskát nem láttam! Már közeledik!

Fuchs: Jó lesz, ha kerekét oldok!

Tarverdi: Ha futok, még meg lő! Inkább kiengeszteltem pénzzel!

Fuchs. Átadom tárczámat, ha megkíméli életemet!

(Tárczákkal kezükben óvatosan közelednek egymáshoz, majd felismerve egymást, megszegeytenülve sompolyognak el.)

Az „Ügyvédek” című vigjátékban némi pikantiát is találunk, a mellett, hogy a fiskálisoknak népszerűségét bizonyítja e török vigjáték.

Tartalma röviden a következő:

Egy gazdag aglegény, különben selyemárúkereskedő, meghalván, vagyona jog szerint nővérére, mint egyetlen rokonára szállna, azonban az elhunyt rabszolganője, ki különben megfelel az európai gazdaszszonyoknak, is igényt tart az örökségre. Megbiz tehát egy furfangos ügyvédet, ki úgy akarja az örökséget megkaparítani, hogy egy kis csecsemő-gyermeket szerez, s azt a megboldogult és a rabszolganő utószülött gyermekének adja ki, de végre sok mulatságos jelenet után egy másik furfangos ügyvéd kideríti az igazságot.

Hátra van még, hogy a török hírlapirodalomról szóljunk egy pár szót. A török újságírás csak a múlt évszázad végefelé lett számbavehető; most már öt-hat politikai, több szépirodalmi és tudományos hírlap jelenik meg Sztambulban, azonkívül vannak még hírlapok Kairóban, Bagdadban, Alexandriában, Üszkükben és Drinápolyban is.

A legtekintélyesebb török újság a „Tarik”, mely rendszeren igen jól van értesülve egy a moszlim, mint az európai viszonyokról, és több ezer példányban jelenik meg, és keletnek viszonyairól legbehatóbban tájékoztatja a nyugati zszurnálisztikát.

A hírlapok nyelve, mint mindenütt, úgy Törökországban is igen keresetlen, pongyola és sokkal közelebb

áll a való élethez, mint a mesterkelt, virágos irodalmi nyelvhez. Különbözik a török irodalmi nyelv az utolsó évtizedek alatt egyáltalán nagy átalakuláson ment át. A nehézkes, néha egész lapokat betöltő körmondatokat, rövid, egyszerű mondatokkal helyettesítik főleg a Párisban megfordult ifjú törökök; és így az újabb oszmani nyelvben kevesebb tért nyernek a tudákos középkori arab és perzsa szók. A nyelvújítók ellen főleg a pápi osztály idősebb tagjai agyarkodtak, féltvén a vallási eszmék uralmát, melynek fő támasza volt mindenha a sötét, érthetetlen irodalmi nyelv, melyet csak kevés beavatott érthetett meg, míg a nagy tömeg előtt áhitattal csodálat rejtély maradt. Az ifjú törökök elvei lassan terjednek; s félő, hogy mire az egész török nép rájön elveiknek igazságára, már késő lesz. A félhold fénye folyton halványodik; s az egykor világrendítő oszmán hatalom mind szűkebb és szűkebb térére szorul.

A műezzin változatlan nyugalommal kiáltja egyhangú Alláh-ját a minaretről, s az imámok úgy mormolják a világhódító szultánt dicsérő imáikat, mint Nagy Szulejmán korában; de a modern műveltségű molláh-k látják már a szomorú véget, mely a török népek európai létét fenyegeti. S velük együtt szomoruan látjuk mi, magyarok is, a török testvér hatalmának gyengülését. Modern műveltség terjesztése, s az ósdi intézménynek újakkal való fölcserélése megmenthetné az oszmánok birodalmát, s ismét nagygyá és fényessé tehetné a szultánok hatalmát, de ezt nehezen látja be a nép többsége nemcsak, de még a vezető politikusok is, s nagyon félő, hogy mire ők is belátják: már késő lesz.

(Vége.)

gatóság be, me tetnek.

— H meghiv korban tábornok udvari kordáká: H tudakol kerdező ő fense Tableau

Dr. M. A. Nagyen. Nyomato

Min. A bi válas. E scl-elad. 4. Vár. úruc.

Sz. 39.

A bal hogy az Iszaiilla jár. irat. 1 r. sz. 68 kor. 5 r. 91. 1459, 10 kor. a 11 r. 2335 1. 2574 1. hr. sz. 20 kor. tási ár. jelölt. 1 órákor megáll. Árver. kiáltá. 42. §-a a kikt. §-a ért. kiállito. A ki. Balá.

43 1. Sz. 706.

Alul telmébe 1902. ved ál. 139 l. októb. és 37. ezikke. Brevil. Hachn. Alexá. Kéki. Mór. & Bru. kimon. Mel. sz. vé. helybe. hó 24. venni. tett i. kézspe. áron. Am. laltat. 1881. Ke.

54 1.

T

gatóságához legkésőbb f. évi február hó 15-ig jelentsek be, mert a későbbi jelentkezések figyelembe nem vétetnek.

— **Hány van önnek?** János szász király gyakran meghívta volt egyik tábornokát udvari ebédre. A késő korban házasodott s apró gyermekeit erősen szerető tábornok, ha tehette czukorkákat vitt apróságainak az udvari ebédre. Mikor egyszer ismét zsebrevágta a czukorkákat a király éppen akkor váratlanul kérdezte tőle: Hány van önnek? A király a gyermekek számát tudakolta a tábornok azt vélve, hogy a czukorkákat kérdezi, pirulva így felelt: Hárommal a trónörökösnek ő fensége ajándékozott meg, egygyel pedig H. hercegnő. Tableau!

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság
Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékelik. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Egy gobelin szalon-garnitúra, asztallal és konzol-tükörrel, helyszüke miatt fel áron, 130 frtért eladó. Fótér 36. sz. I. emelet.

4 szobás lakás, melékelyiségekkel kiadó. Várszeg-utca 18. Értekezhetni Veress Johanna úrnóval.

Sz. 3987—1902.

tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Albina” nagyszabású takaré- és hitelintézet végrehajtónak Iszai János Mihály Mária végrehajtást szenvedő elleni 850 kor. s jár. iránti végrehajtás ügyében a farkastelki 69 sz. tjkben A + 1 r. sz. 177, 178 hr. sz. ingatlanra 331 kor., a 2 r. 467 hr. sz. 68 kor., a 3 r. 532 hr. sz. 24 kor., a 4 r. 743 hr. sz. 19 kor., az 5 r. 912 hr. sz. 25 kor., a 6 r. 1299, 1301 hr. sz. 34 kor., a 7 r. 1459, 1460, 1461, 1463, 1464 hr. sz. 70 kor., a 8 r. 1549 hr. sz. 10 kor., a 9 r. 1616 hr. sz. 2 kor., a 10 r. 1622 hr. sz. 3 kor., a 11 r. 1711 hr. sz. 5 kor., a 12 r. 1749 hr. sz. 23 kor., a 13 r. 2335 hr. sz. 19 kor., a 14 r. 2546 hr. sz. 12 kor., a 15 r. 2573, 2574 hr. sz. 20 kor., a 16 r. 2823 hr. sz. 69 kor., a 17 r. 3061 hr. sz. 53 kor., a 18 r. 3084 hr. sz. 12 kor., a 19 r. 3244 hr. sz. 20 kor. és a 20 r. 3605 hr. sz. 19 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi február hó 23-ik napján d. e. 10 órákor Farkastelke községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alól is el fognak adni.

Arverezni szándékozik végrehajtót kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóságtól.

Balázsfalván, 1902. évi november hó 16-án.

Császér,
kir. aljárásbíró.

43 1—1

Sz. 706/1902. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. bíróság 1902. V. 415 és 416 sz. végzése következtében dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Johanu E. Bleckmann javára Gross Reinhold ellen 139 kor. 90 fillér és 163 kor. 23 fillér s jár. erejéig 1902. évi október hó 27-én fogantatott biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 3760 kor. 92 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. vasáru-cikkék. Ezen árveréshez a csatlakozás egyben felülfoglaltatott. Brevillier és társa A. Urban, Florensz József, Antoni Lajos és fiai, Haehnel Samu, Franz de Paul Schröckenfux, Leopold Heine, Müller Alexander, Péterlongo János, Schütz János Lédermann D. Stella, Kéki Imre, Schönvald Leopold, Frommer A. Hermann, Moszkovitz Mór és fiai, Hutter és Schranz, Jékéli C. F. és J. Trebitsch & Bruder ezégek javára, követelésük kielégítése tekintetéből, ezennel kimondatik és a tárgyak nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. bíróság 1902. évi V. 415/2 sz. végzése folytán végrehajtótok kötelezései és járulékaik erejéig helyben alperes üzletében leendő eszközésére 1903. évi február hó 24-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsárón alól is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván, 1903. évi január hó 15. napján.

Thát György,
kir. bír. végrehajtó.

54 1—1

1—1903. v. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-czik 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. bíróság 1902. évi V. 1033 számú végzése következtében József Pollák javára nagyenyedi Zsako Anna ellen 263 kor. 80 fill. s jár. erejéig 1902. évi december hó 27-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1021 kor. 60 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. a nagyenyedi kir. bíróságnak 1902. V. 1902. sz. a felülfoglalt ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. bíróság 1902-ik évi V. 1033/2 számú végzése folytán 263 kor. 80 fill. tökékövetelés, ennek 1902. évi március hó 27-ik napjától járó 6% kamatai, erejéig Nagyenyeden alperesnél üzlethelyiségében lakásán, a „Sisak” vendéglő udvarán leendő eszközésére 1903. évi február hó 20-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsárón alól is el fognak adni.

Kelt Nagyenyeden, 1903. évi január hó 14-én.

Gajzágó Simon,
kir. bír. végrehajtó.

55 1—1

Sz. 75—903.

árv.

Hirdetmény.

Alulírott árvaszék közzéteszi, hogy a néhai Balázs Jánosné hagyatékához tartozó s a **Szentkirály-utca 47. sz. a. fekvő házastelek** 1903. évi április hó 24-től kezdve három évre a városi árvaszék irodájában **folyó évi február hó 12-én délután 3 órákor** megtartandó nyilvános szóbeli árverésen bérbeadjatik.

Az árverési feltételek a városi árvaszék irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A városi árvaszék.

Nagyenyeden, 1903. évi február hó 5-én.

Árvaszék elnök helyett:

Sándor Jenő
tanácsos.

57 1—1

Sz. 229—1903.

tkvi.

Hirdetmény.

Kisenyed község telekkönyvei tagosítás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakítottak; és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX, az 1889. XXXVIII és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX t.-czikben szabályozott eljárást a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítatják.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítésre és a helyszíni eljárást a nevezett községben **1903. évi március hó 23-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által

jelenjenek meg és az új tervezet ellen neta láni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésekből eredő kifogásokat jöhíszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság hitelesítő bizottsága előtt a kitézett határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. §-ai és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszereznék iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az árvaszék telekkönyvi tulajdonos az átírás letrejöttét a kiküldött bizottság előtt szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére nézve engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg-és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek, és végre

4. Azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugy-szintén a bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jogok törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végeit a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.

Vizaknán, 1903. évi január hó 22-én.

Korinsky Győző,
kir. járásbíró.

44 2—3

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

Eladó ház

50 1—3

Nagyenyeden, Magyar-utca 14. szám alatt. További felvilágosítást ad a tulajdonos Vasut-utca 2. szám alatt.

Meghívó.

A nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár Részvénytársaság

XXXII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

saját helyiségében 1903. évi február hó 26-án délután 4 órákor tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó, a megjelent részvényesek számbavétele és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kiküldése.
2. Az igazgatóság jelentése az 1902-iki üzletéről.
3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadásról.
4. A nyereség felosztása és a jótékony célra szánt összeg felosztására vonatkozó igazgatósági javaslatok iránti határozat.
5. Az igazgatóság előterjesztése a 200.000 korona részvénytőkének 300.000 koronára leendő felemelése iránt.
6. Az igazgatóság előterjesztése az igazgatósági tagok számának 9-re emelése iránt.
7. Két kilépő s a 6-ik pont elfogadása esetén egy új igazgatósági és két felügyelő bizottsági tag helyének választás utján való betöltése.

Nagyenyed, 1903. február hó 4-én.

Az igazgatóság.

52 3—1

Tánger József

női és férfi divatru kereskedő tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy **mielőtt** szükségét a farsangi czikkben máshol szerezné be, szíveskedjék **dusan felszerelt és folytonosan gyarapodó raktárát** megtekintésre méltatni.

A visszamaradt téli árakból 10% árkedvezményt nyújtunk.

Meghívó.

A Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság

VI. évi rendes közgyűlését

Nagyenyeden a Kisegítő Takarékpénztár helyiségében 1903. február hó 25-én délután 3 órakor tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottak.

Tárgysorozat.

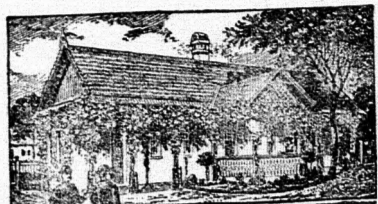
1. A közgyűlés megalakulása s a jegyző-könyv hitelesítésére vonatkozó intézkedés.
2. Az igazgatóság jelentése az 1902. üzlet-évről.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A nyereség felosztására vonatkozó határozat.
5. Az alapszabály 11. §-ának megváltoztatására vonatkozó határozat.
6. Nyolcz igazgatósági és negy felügyelő bizottsági tag választása.
7. Indítványok.

Nagyenyed, 1903. február hó 5-én.

Az igazgatóság.

Szőlőmagast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas. (három kuszó természetű, melynek a termését ha meg is, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas a okát bírték, azok öven elatják hozukat az egész szőlő területen a legkiválóbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s minden oly ház, melynek fa a mellett a legkedvezőbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legkedvezőbb helyet is el foglalja az egyelőre használatos részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére az alábbi szíves ényymatru katalozus hársinek ingyen és bérmentve küldeték meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja.

Ermelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Ungváry László

(Czegledi) 100 holdas bor termő szőlőtelepnek, továbbá gyümölcs- és szőlőiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól fellele nemes csemeték, 2 forinttól fellele sima és gyökeres szőlővesszők, továbbá —16—18 forinttól fellele saját termésű rendkívül finom újborok kaphatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcs- vadonca, akác- és glétschia-csemeték.

Tessék árjegyzéket (borról is) kéri.

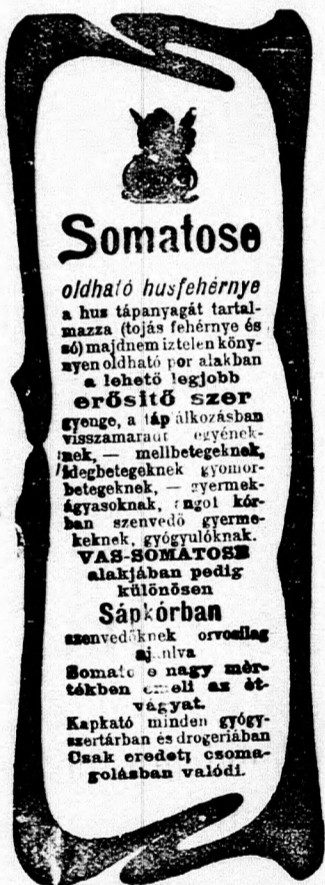
Korona tyukszemtapasz, javított minőség, teljes sikerrel jótállás mellett, ellenben a pénzt visszaadom. 1 drb ára 60 fillér.

Bátorkodom a 33 éven át igen tisztelt vevőimnek becses tudomására hozni, hogy **gyerekjáték-kirakatommal** készen vagyok, alázatosan meghívom szíves megtekintésére. Mult évi játékokat bármily elfogadható és még beszerzési áron alul is eladok, különösen **babák** oly nagy választékban érkeztek, hogy bátran mondhatom a 33 éven át soha ily nagy választékban nem volt, tájékozottságom végett tudatom, hogy 3 krtól 4 frtig hapható darabja, igen czélszerű hasznos társasjátékok u. m.: **Sakk, Domino, Tivoli, Várjáték, Lotto, Tombola, Harang** és **kalapács** és más újabbak nagy választékban vannak készletben. Ajándéknak igen czélszerű test edző **korcsolyák** párja 75 krtól 3 frtig, nagy mennyiségű **karácsonyfa gyertyák, cukorkák, diszek, cukorból, datolya, malaga, cukrozott gyümölcsök, olesó narancsok**, 3 krtól kezdve kaphatók.

Kérve 33 éves becses támogatásukkal ez uttal is megajándékozni sziveskedjenek, maradok mély tisztelettel

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Világhírű Balatoni kocsonyás halakból, mely minden külföldi olajos pancsot fölülmulnak, friss küldemény érkezik.

Somatose

oldható húsfehérnye a hús tápanyagát tartalmazza (tojásfehérnye és só) majdnem íztelen, könnyen oldható por alakban a lehető legjobb **erősítő szer** gyenge, a tápalkozásban visszamaradt egyéneknek, — mellettségének, kiegészítőnek gyomorbetegnek, — gyermekágyasoknak, angol kórházban szentesítő gyermeknek, gyógyulónak.

VAS-SOMATOSE alakjában pedig különösen **Sápkórház** szentesítőnek orvosi ajánlása.

Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban valódi.

VAJNA MIKLÓS

SZÉKELYHIDY JÁNOS utóda

uri és női divatáruháza Nagyenyeden.

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém a nagyrabecsült hölgyközönség szíves figyelmét felhívni, hogy a farsangi exclusiv újonságok raktáromra érkeztek. Különös figyelembe ajánlom a valódi francia mintázott tüll-szöveteket, melynek egyedüli elárusítására cégem van megbízva.

Kiváló tisztelettel

VAJNA MIKLÓS.

Székelyhidy János cégtől átvett áruk
*** beszerzési áron adtnak el. ***